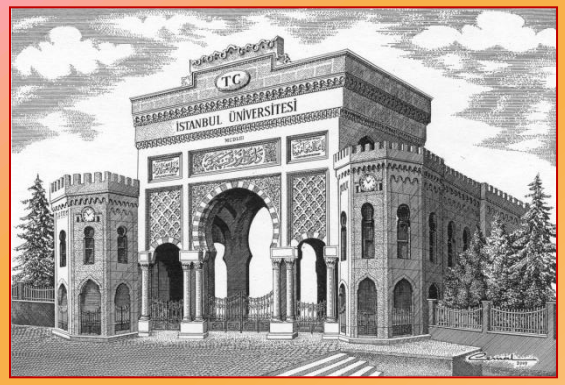

PLATFORM TOPLANTISI

EKONOMİK KRİZ KOŞULLARINDA ŞİRKETLERİN İŞ HUKUKU ÇERÇEVESİNDE ALABİLECEKLERİ TEDBİRLER

Prof. Dr. Tekin Akgeyik

KAPSAM

(1) İşletmeleri etkileyen kriz nedenleri.

(2) Kısa, orta ve uzun dönemli azalma nedenleri ve araçları.

(3) Kullanılabilecek iş hukuku araçları.

ŞİRKETLERİ ETKİLEYEN KRİZLER

KRİZE KARŞI KULLANILABİLECEK YASAL ARAÇLAR

Çalışanın kullanabileceği yasal araçlar

Yasal araçlar

İşverenin kullanabileceği yasal araçlar

İŞVEREN TARAFINDAN KULLANILABİLECEK ARAÇLAR

- Denkleştirme
- Toplu yıllık ücretli izin
- Serbest zaman
- Kısa çalışma
- Haftalık çalışma süresinin düşürülmesi
- Kısmi süreli çalışmaya geçmek
- İşten çıkarma

KISA DÖNEMLİ DARALMA: GEREKÇE

Nakit sıkıntısı

işgücü ihtiyacında 1-2 ay sürebilecek azalışlar

Siparişlerin iptali

KULLANILABİLECEK YASAL ARAÇLAR

- Toplu ücretli izin
- Serbest zaman
- Denkleştirme

TOPLU YILLIK ÜCRETLİ İZİN

Toplu İzin

İşveren veya işveren vekili Nisan ayı başı ile Ekim ayı sonu arasındaki süre içinde işçilerin tümünü veya bir kısmını kapsayan toplu izin uygulayabilir.

Kapsam

Toplu izin dönemleri henüz yıllık ücretli izin hakkını kazanmayan işçileri de kapsayacak şekilde belirlenebilir.

SERBEST ZAMAN KULLANIMI

(1) Tarafların onayı

(2) Fazla çalışmada 90 dak.

(3) 6 ay içinde kullanım.

(4) Kısmen serbest zaman.

DENKLEŞTİRME

1. Tanım (Çalışma sürelerinin birleştirilmesi)

2. Süresi (2-8 hafta)

3. Amaç: İlave işgücü maliyetinden kaçınmak

4. Uygulanma koşulları

ÖRNEK (DENKLEŞTİRME)

Pizzacı, Ramazan ayı boyunca 4 hafta işlerin %20 azalacağını sonraki 4 haftada ise artacağını öngörülmektedir. Pizzacı azalacak olan işgücü ihtiyacını 8 hafta denkleştirme yaparak düzenlemeyi planlamaktadır.

	Ramazan ayı				Sonraki 4 hafta			
Haftalar	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta	5. Hafta	6. Hafta	7. Hafta	8. Hafta
Denkleştirme Programı	36	36	36	36	54	54	54	54

ORTA DÖNEMLİ AZALMA: GEREKÇE

Ekonomik kriz

Siparişlerin iptali

işgücü ihtiyacında 3-6 ay sürebilecek azalışlar

KULLANILABİLECEK ARAÇLAR

Kısa Çalışma Programına geçmek

Haftalık çalışma süresini düşürmek

KISA ÇALIŞMA (MEVZUAT)

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu

+

4857 sayılı İş Kanunu

→

Kısa Çalışma Mevzuatı

KISA ÇALIŞMA PROGRAMINI UYGULAMA KOŞULLARI

Kısa çalışma programı dört durumda uygulanabilir.

Genel ekonomik kriz

Bölgesel kriz

Sektörel kriz

Zorlayıcı nedenler

KISA ÇALIŞMA PROGRAMINI UYGULAMA SÜRECİ

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası koşullarını yerine getirmek.

En fazla 3 ay uygulanabilir.

Çalışanın brüt kazancının %60'ıdır

Aylık brüt asgari ücretin %150'sini geçemez.

HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNİN AZALTILMASI

(1) Taraflar anlaşmalıdır.

(2) Ücret aynı oranda düşürülmelidir.

(3) Değişikliği kabul etmeyen çalışanlar geçerli bir nedenle işten çıkarılabilir.

.

ÖRNEK

(HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNİN AZALTILMASI)

Pizzacı, gelecek 12 hafta ay boyunca %20 azalacağını öngörülmektedir. 100 kişinin çalıştığı Pizzacı azalacak olan işgücü ihtiyacını haftalık çalışma süresini kısarak düzenlemeyi planlamaktadır.

Haftalar	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta	5. Hafta	6. Hafta	7. Hafta	8. Hafta	9. Hafta	10. Hafta	11. Hafta	12. Hafta
Mesai süresi	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36

UZUN DÖNEMLİ AZALMA: GEREKÇELER

Verimlilik artışı

işgücü ihtiyacında 12 aydan daha uzun bir süre azalma olması

Otomasyona geçiş

Üretimin düşmesi

KULLANILABİLECEK ARAÇLAR

- Kısmi süreli çalışmaya geçmek
- Haftalık çalışma süresini düşürmek
- İşten çıkarmak

KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMA

(1) Tanımı

(2) Çalışma süresi

(3) Türleri

(a) Standart

(b) Çağrı üzerine çalışma

ÖRNEK (KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMA)

100 kişinin çalıştığı Pizzacı, yaşanan ekonomik krizin uzun süreceğini öngörmektedir. Pizzacı %20 azalacak olan işgücü ihtiyacını işçi çıkarmadan ve çalışanların bir kısmını haftalık 30 saatlik kısmi süreli çalışmaya geçirerek çözmeyi istemektedir.

Kısmi süreli çalışmaya geçirilmesi gereken çalışan sayısı kaç olmalıdır?

ÖRNEK (KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMA)

Toplam işgücü saati	100*45=4500
Azalacak işgücü saati	4500*%20=900
Kalan işgücü saati	4500-900=3600
Kısmi süreli mesai sistemine geçirilmesi gereken personel sayısı	Tam süreli mesai sisteminde kalacak personel sayısı
60 personel	40 personel
60*30=1800 saat	40*45=1800 saat
Toplam 3600 saat.	

ÇALIŞAN TARAFINDAN KULLANILABİLECEK ARAÇLAR

Sözleşmeyi haklı nedenle feshetmek

3 aylık ücretini ücret garanti fonundan almak

İşsizlik sigortasından yararlanmak

ÜCRET GARANTİ FONU (4447 sayılı Yasa)

€**Hangi durumlarda:** Konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması, iflası veya iflas erteleme durumlarında.

€**Kimler yararlanabilir:** Önceki son bir yıl içinde aynı işyerinde çalışmış olmak

€ **Kaç aylık:** Üç aylık ödenmeyen ücret alacakları

€ **Miktarı:** Temel ücret üzerinden ödeme yapılır ve 5510 sayılı Kanunun 82. maddesi uyarınca belirlenen günlük kazanç üst sınırını aşamaz.

€**Nereden alınacak:** Ücret Garanti Fonu.

TEŞEKKÜR EDERİM

Sorularınız ve geribildirimleriniz için:

tekinakgeyik@gmail.com